

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور واحد نطنز
پایان نامه کارشناسی ارشد رشته
روانشناسی اسلامی گرایش مثبت‌گرا

عنوان پایان نامه: ارائه مدل پیش بینی دلزدگی زناشویی بر اساس خشونت زناشویی با توجه به
طرحواره‌های ناسازگار کودکی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹

thesis title: Presenting a model for predicting marital boredom based on marital violence due to maladaptive childhood schemas during the Covid-19 epidemic

استاد راهنمای دوم
دکتر نفیسه صدرارحامی

استاد راهنمای اول
دکتر سارا قربانی

دانشجو: شایسته فتحی
شماره دانشجویی: ۹۹۰۱۳۸۷۰۱
بهار ۱۴۰۱

چکیده

هدف: هدف این پژوهش ارائه مدل پیش بینی دلزدگی زناشویی بر اساس خشونت زناشویی و با توجه به طرحواره‌های ناسازگار کودکی در دوران همه گیری کرونا بوده است. این پژوهش از نوع توصیفی، همبستگی با استفاده از روش مدل‌یابی علی بوده است. جامعه آماری شامل ۲۰۰ نفر از زنان متأهل ساکن شهر اهواز در سال ۱۴۰۰ بوده و ابزار مورد استفاده سه پرسشنامه، دلزدگی زناشویی (CBM)؛ پرسشنامه تاکتیک‌های حل تعارض (CTS2) و فرم کوتاه طرحواره ناسازگار یانگ بوده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد.

یافته‌ها: نتایج حاصل شده حاکی از اثر مستقیم حیطه طرحواره‌ها یعنی: بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل بر خشونت زناشویی و دلزدگی زناشویی ($P < 0/05$) به صورت مثبت معنادار است. همچنین نتایج نشان می‌دهد اثر مستقیم طرحواره گوش به زنگی و دیگر جهت مندی بر خشونت زناشویی معنادار نبوده ولی بر دلزدگی زناشویی ($P < 0/05$) به صورت مثبت معنادار است. علاوه بر آن شاخص نیکویی برآزش، حاکی از برآزش مناسب بین داده‌ها و مدل پیشنهادی دارند. نتیجه گیری: این پژوهش نشان داد که خشونت زناشویی با توجه به طرحواره‌های ناسازگار نخستین دلزدگی زناشویی را پیش بینی مینماید. به این معنا که حوزه محدودیت‌های مختل بیشترین میزان و دو حوزه دیگر جهت مندی و گوش بزنگی کمترین میزان در تاثیرگذاری را بر متغیر دلزدگی زناشویی داشته‌اند.

کلیدواژه‌ها: دلزدگی زناشویی / خشونت زناشویی / طرحواره ناسازگار کودکی / پاندمی کرونا

مقدمه:

ابتدایی‌ترین واحد شکل‌یافته اجتماعی در تاریخ حیات بشری «خانواده» است. روابط انسانی، اجتماعی و اخلاقی متقابل میان افراد آن، نشان از هم‌بستگی اجتماعی و اخلاقی را در جامعه نشان می‌دهد. خانواده کارکردهای زیادی در ابعاد چندگانه دارد. آرامش و دستیابی به امنیت عاطفی و روانی یکی از این ابعاد است. اگر زوجینی نتوانند این احساس را در یکدیگر ایجاد نمایند دستخوش بحران و تنش شده که تبعات و آثار منفی آن گریبانگیر همه اعضای خانواده می‌شود (محقق داماد و همکاران ۱۳۹۸).

در طول تاریخ خانواده‌ها دستخوش تحولات و تغییرات مهمی بوده‌اند. تغییرات اجتماعی و اقتصادی بسته به شدت و ضعف؛ به بروز تعارض در روابط متقابل اعضای خانواده از حالت خفیف گرفته تا حالت‌های شدید نظیر، خشونت خانوادگی منجر شده است که بخشی از این تعارضات در ارتباط با عوامل بیرون از خانواده و بخشی از آنها در ارتباط با عوامل درونی خانواده است (گران‌ت و دادلی؛ ۲۰۰۱).

نحوه ارتباط میان زوجین در تداوم و پایداری خانواده نقش اساسی دارد؛ اما گاه در میان زوجین تعارضاتی بروز می‌کند و موجب می‌شود از آنچه که فرد به عنوان هدف تشکیل خانواده، در نظر داشته است دور شوند. «دلزدگی زناشویی» یکی از عوامل مخدوش شدن روابط زوجین است.

تعریف الیس (۱۹۸۶): دلزدگی زناشویی بروز تدریجی؛ ناخشنودی از رابطه و یا نارضایتی از سوی زوج‌هایی است که در حال زندگی مشترک هستند (شعاع کاظمی؛ ۱۳۹۶).

خشونت زناشویی نیز به صورت‌های مختلف فیزیکی و روانی مانعی برای یک زندگی مشترک آرامش بخش می‌شود. خشونت یعنی یکی یا هر دو زوج از روش‌های ناخوشایند برای وادار کردن طرف مقابل به انجام یا ترک فعلی، علیرغم میل باطنی خود، استفاده نمایند. مطالعات نشان‌دهنده آن است که زنان ۵ تا ۸ برابر بیشتر در معرض صدمات این خشونت‌ها؛ از سوی همسرانشان هستند که این آمار موجب می‌شود علل به وجود آوردنده این رفتار را مورد بررسی قرار داد و لزوم انجام تحقیقات و پژوهش‌هایی از این دست نقش مهمی شناخت علل این رفتارها و کنترل آنها دارد (جزایری و همکاران، ۱۳۹۲).

برخی از طرحواره‌ها که در دروان کودکی شکل گرفته‌اند ممکن است به عنوان هسته اصلی انتخاب‌ها، تصمیمات، اختلالات شخصیت، مشکلات منش شناختی خفیف‌تر و بسیاری از اختلالات مزمن قرار بگیرند. بنابراین بررسی طرحواره‌ها به ویژه آنها که عمدتاً در نتیجه تجارب ناگوار دوران کودکی شکل می‌گیرند؛ (یانگ و همکاران؛ ۲۰۰۳) برای شناخت منشاء رفتارها در بزرگسالی ضروری است.

این مطالعه درصدد پاسخ به این سوال است که آیا خشونت زناشویی در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و دلزدگی زناشویی نقش واسطه‌ای دارد؟

ضرورت انجام این دست تحقیقات از میان آمارهای جهانی نمود می‌یابد. سازمان بهداشت جهانی در تحقیقات بین‌المللی در رابطه با خشونت نتایج رو به افزایشی را منتشر نموده است که ۲۸٪ زنان در کشورهای توسعه یافته و ۱۸ تا ۶۷٪ زنان کشورهای در حال توسعه دست کم یک بار آزار بدنی را گزارش نموده‌اند. طبق گزارش‌ها بیشتر از ۳۰٪ زنانی که دچار خشونت خانگی بودند، دست کم دو نوع خشونت را تجربه می‌کردند (قاضی زاده و همکاران؛ ۱۳۹۶). افزایش خشونت و به دنبال آن دلزدگی در میان زوجین موجب طلاق و جدایی زنگ خطری برای همه کارشناسان و متولیان آموزش خانواده است در جهت بررسی‌های بیشتر و انجام امور تحقیقاتی و آموزش خانواده و دسترسی آسان به روانشناسان.

□ هدف تحقیق:

هدف اصلی: ارائه مدل پیش بینی دلزدگی زناشویی بر اساس خشونت زناشویی با توجه به طرحواره‌های ناسازگار کودکی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹

□ فرضیه پژوهش

خشونت زناشویی با توجه به طرحواره‌های ناسازگار کودکی دلزدگی زناشویی را پیش بینی می‌کند.

□ سؤال پژوهش

آیا خشونت زناشویی در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و دلزدگی زناشویی نقش واسطه‌ای دارد؟

تعاریف مفهومی

فصل اول کلیات پژوهش

دلزدگی زناشویی

پاینز و همکاران (۲۰۱۱) دلزدگی را به عنوان یک حالت تعریف کرده اند؛ حالاتی مانند خستگی جسمی، عاطفی و ذهنی که اغلب به دنبال درگیری طولانی مدت ایجاد می شود. زوجین انتظارات و مطالباتی از یکدیگر دارند، وقتی این انتظار و توقع به انجام نرسد موجب دلزدگی می شود (نویدی؛ ۱۳۸۴).

خشونت زناشویی

پناغی (۱۳۹۰) خشونت همسران علیه یکدیگر (خشونت شریک صمیمی) را به عنوان «هرگونه رفتاری اعم از پرخاشگری جسمانی، اجبار جنسی، و سوءرفتار روانشناختی که تحقیر و اعمال قدرت علیه همسر یا شریک جنسی را در پی داشته باشد» تعریف می کند.

طرحواره های ناسازگار نخستین

یانگ و همکاران (۱۳۹۹) در تعریف طرحواره های ناسازگار نخستین، آنها را متدهای هیجانی و شناختی مخرب، عمیق و فراگیری میدانند که در آغاز رشد و تحول کودکان؛ نظام یافته و در مسیر رشد بازنمایی می شوند. آنها را به پنج حیطة و هر حیطة را به ۱۸ خرده مقیاس تقسیم نمود.

دلزدگی زناشویی: نمره‌ای که فرد در مقیاس ۲۰ سوالی دلزدگی زناشویی پاینز (۱۹۹۶) به دست می‌آورد.

طرحواره‌های ناسازگار نخستین: همان نمراتی است که فرد از پرسشنامه هفتادوپنج سوالی یانگ (۱۹۹۸) (طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ- فرم کوتاه) در پنج حیطه بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، دیگر جهت مندی، گوش به زنگی بیش از حد و بازداری و محدودیت‌های مختل و در یک بعد کلی کسب می‌کند.

خشونت زناشویی: نمره‌ای است که آزمودنی‌ها بصورت جداگانه در هر یک از مقیاس‌های خشونت روانی و خشونت جسمانی پرسشنامه تاکتیک‌های حل تعارض (CTS۲) بدست می‌آورند.

پژوهش حاضر از نظر هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی و از جهت گردآوری داده‌ها از نوع پژوهش توصیفی- همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری است؛ که با تکنیک تحلیل مسیر و به روش میدانی صورت گرفته است.

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زنان متأهل ساکن در شهر اهواز در سال ۱۴۰۰ بوده است.

گروه نمونه و روش نمونه گیری

نمونه به روش نمونه‌گیری هدفمند و در دسترس از جامعه فوق انتخاب گردید و تعداد ۲۰۰ نفر انتخاب شده است. برای حجم نمونه (مایرز و دیگران، ۲۰۰۶) نمونه ۲۰۰ نفر را برای معادلات ساختاری مناسب دانسته‌اند که بر این اساس حجم نمونه (۲۰۰ نفر) شرط کفایت نمونه را برقرار می‌سازد. افزون بر آن شاخص کیسر-میر-اولکین $0/669$ به دست آمد که بیانگر کفایت حجم نمونه است.

□ ملاکهای ورودی پژوهش عبارتند از:

- قرار داشتن در حیطه سنی ۱۸ تا ۴۵ (حدود حیطه سنی صمیمیت در برابر انزوا از دیدگاه اریکسون).
- زنان متأهل با شرط زندگی مشترک فعلی در کنار همسر.
- راغب بودن به انجام پژوهش.

روش اجرای پژوهش

برای اجرای این پژوهش ابتدا سه پرسشنامه تنظیم گردید. پاسخ دادن به سه پرسشنامه به صورت آنلاین صورت گرفته و با توجه به ملاک‌های ورودی پژوهش، افراد و گروه‌ها انتخاب شدند و لینک‌ها در اختیار آنها قرار داده شد. پاسخها بی نام و با کد هر آزمودنی در سایت ثبت شد. آزمودنی‌هایی که سه پرسشنامه را پر نکرده بودند حذف شدند؛ سپس داده‌ها بصورت خروجی اکسل دریافت و مورد تحلیل آماری و بررسی قرار گرفت. برای انجام محاسبات از دو نرم‌افزار SPSS و AMOS استفاده شده است.

پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار نخستین یانگ

این آزمون (فرم کوتاه) یک پرسشنامه با ۷۵ سوال است؛ جفری یانگ بنیانگذار مرکز شناخت‌درمانی و عضو هیات علمی دانشگاه کلمبیا این آزمون را برای بررسی طرح‌واره‌های ناسازگار نخستین ساخته است (۱۹۸۸).

پرسشنامه براساس پنج نیاز عمده (حیطه) تنظیم شده است که شامل: ۱- حوزه دلبستگی ایمن به دیگران (شامل نیاز به امنیت، ثبات، محبت و پذیرش). ۲- حوزه خودگردانی، کفایت و هویت، ۳- حوزه محدودیت‌های مختل ۴- حوزه دیگر جهت مندی ۵- گوش به زنگی و بازداری. در مطالعه عباسیان و فاتحی زاده (۱۳۸۲)، اعتباریابی فرم کوتاه پرسشنامه پرداخته و پایایی پرسشنامه به روش همسانی درونی از طریق آلفای کرونباخ ۹۴٪ محاسبه نمودند.

این ابزار دارای ۲۰ گزینه است و برای محاسبه درجه دلزدگی زناشویی در بین زوج ها کاربرد دارد. این مقیاس توسط پاینز (۱۹۹۶) ابداع گردید (پاینز و نانز؛ ۲۰۰۳) شامل سه جزء اصلی خستگی جسمی از پا افتادگی عاطفی و از پا افتادگی روانی است. این ابزار همسانی درونی و ضریب پایایی متناسبی داشته و برای اندازه گیری دلزدگی زناشویی یک ابزار آزمون شده محسوب می شود. در کشور ما محققینی از جمله نویدی (۱۳۸۴) آنرا با صدوبیست پرستار و معلم اندازه گیری کرد که آلفای کرونباخ آن ۰.۸۶ بدست آمد.

پرسشنامه تاکتیکهای حل تعارض: CTS2

این پرسشنامه ۷۸ سوالی در بردارنده پنج نوع مقیاس است این مقیاسها عبارتند از: مذاکره (شش ماده)، پرخاشگری روان شناختی (هشت ماده)، حمله فیزیکی (دوازده ماده)، اجبار جنسی (هفت ماده) و آسیب (شش ماده). CTS2 در واقع شامل دو آزمون با ماده‌های تکرار شده است. نیمی از ماده‌ها در بردارنده توصیف اعمال پرخاشگر است و نیمی دیگر اقدامات همسر در قبال شخص پرخاشگر را می‌سنجد. پناغی در سال ۱۳۹۰ روایی و پایایی این مقیاس را بررسی کرد.

پس از محاسبه شاخص‌های توصیفی متغیرهای تحقیق، به منظور بررسی روابط علی بین متغیرها از روش مدلیابی معادلات ساختاری، با تکنیک تحلیل مسیر استفاده شد.

در بخش توصیفی ویژگیهای فردی و اجتماعی نمونه مانند سن و تحصیلات در قالب جدول بیان شد.

لازم به ذکر است که در بخش توصیفی از نرم افزار SPSS و AMOS استفاده شد. سپس با تحلیل یافته‌ها، صحت و سقم فرضیه پژوهش را از نظر آماری مورد بررسی قرار داده شد.

فراوانی نمونه‌ها برحسب تحصیلات

مجموع	کارشناسی ارشد	کارشناسی	دیپلم	زیردیپلم	تحصیلات
۲۰۰	۳۹	۶۷	۵۴	۴۰	تعداد
۱۰۰	۲۰	۳۴.۳۶	۲۷.۶۹	۱۷.۹۵	درصد

فراوانی نمونه‌ها برحسب سن افراد

مجموع	۳۵-۴۵ سال	۲۵-۳۵ سال	۱۸-۲۵ سال	سن
۲۰۰	۵۷	۶۴	۷۹	تعداد
۱۰۰	۲۸.۲۱	۳۱.۲۸	۴۰.۵۱	درصد

فصل چهارم یافته‌های پژوهش

خلاصه یافته‌های توصیفی

متغیر	<u>M</u>	<u>SD</u>	min	max	کجی	کشیدگی
دلزدگی	۷۲/۳۶	۷/۲۲	۲۷	۱۲۹	-۰/۴۴۰	-۰/۹۸۶
زناشویی						
خشونت	۶۴/۳۰	۶/۷۴	۲۶	۱۱۸	-۰/۳۲۰	-۰/۸۲۲
زناشویی						
بریدگی و طرد	۱۵/۴۱	۳/۳۷	۱۰	۲۸	۰/۱۱۷	-۰/۳۲۰
خودگردانی و عملکرد مختل	۱۷/۴۳	۳/۳۶	۸	۲۶	۰/۱۴۲	-۰/۴۲۲
محدودیت های مختل	۱۸/۲۹	۳/۴۰	۱۱	۲۷	۰/۱۴۰	-۰/۵۵۲
گوش به زنگی	۲۰/۶۵	۴/۵۹	۱۲	۲۴	۰/۲۳۳	-۰/۸۹۰
دیگر جهت مندی	۱۴/۲۳	۴/۰۱	۹	۲۶	-۰/۱۱۹	-۰/۵۲۰

نتایج حاصل نشان داد که توزیع داده‌ها در پژوهش حاضر نرمال است و هیچ یک از متغیرهای پژوهش انحراف جدی از توزیع بهنجار ندارند.

فصل چهارم یافته‌های پژوهش

ارزیابی نرمال بودن توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف

قبل از تحلیل داده‌ها و برای اطمینان از اینکه داده‌های این پژوهش مفروضه‌های زیربنایی اجرای تحلیل مسیر را برآورد می‌کنند چند مفروضه اصلی معادلات ساختاری شامل داده‌های گمشده، نرمال بودن و هم‌خطی چندگانه مورد بررسی قرار گرفتند. براساس آزمون کلموگروف توزیع داده‌های تک‌متغیری در پژوهش حاضر نرمال است در این آزمون اگر مقدار سطح معنی داری p بزرگتر از مقدار خطا $0/05$ باشد، نرمال بودن داده‌ها تایید می‌شود.

نتیجه گیری	سطح معنی داری (P)	Zکولموگروف	متغیر
نرمال است	۰.۶۴۹	۰.۷۶	دلزدگی زناشویی
نرمال است	۰.۱۸۸	۱.۰۷	خشونت زناشویی
نرمال است	۰.۶۵۷	۰.۷۲	بریدگی و طرد
نرمال است	۰.۱۸۳	۱.۰۱	خودگردانی و عملکرد مختل
نرمال است	۰.۴۷۰	۰.۸۴	محدودیت های مختل
نرمال است	۰.۱۷۶	۱.۰۹	گوش به زنگی
نرمال است	۰.۵۶۳	۰.۷۸	دیگر جهت مندی

مقادیر VIF و Tolerance برای بررسی
عدم هم‌خطی بین متغیرهای پیش‌بین

متغیر	VIF آماره تحمل	Tolerance تورم واریانس
بریدگی و طرد	۱/۴۱	۰/۷۱
خودگردانی و عملکرد مختل	۱/۲۵	۰/۸۰
محدودیت‌های مختل	۱/۴۱	۰/۷۱
گوش به زنگی	۱/۲۰	۰/۸۳
دیگر جهت مندی	۱/۰۹	۰/۹۲
خشونت زناشویی	۱/۴۷	۰/۶۸
دلزدگی زناشویی	متغیر درون‌زاد	متغیر درون‌زاد

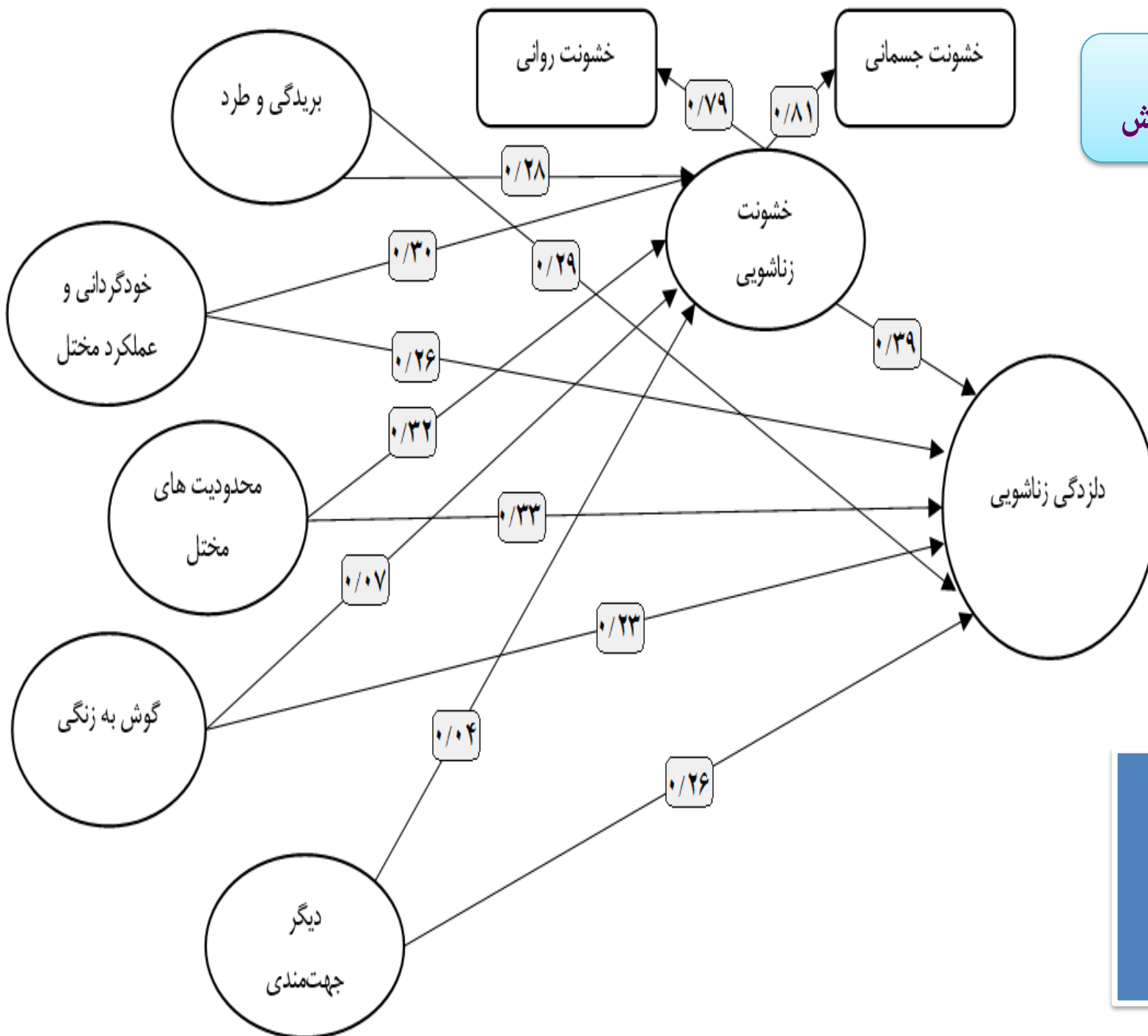
هم خطی چندگانه متغیرهای پیش‌بین با استفاده از آماره تحمل* و عامل تورم واریانس** (VIF) مورد بررسی قرار گرفت.
اگر مقادیر تورم واریانس کوچکتر از ۱۰ باشند هم خطی وجود ندارد.
همچنین اگر مقادیر آماره تحمل VIF متغیرها بالای ۰/۱۰ باشند نیز عدم هم خطی نشان داده میشود.

* Variance inflation factor(VIF)

**Tolerance

جهت آزمون سوال پژوهش مبنی بر اینکه "آیا خشونت زناشویی در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و دلزدگی زناشویی نقش واسطه‌ای دارد؟" از مدل معادلات ساختاری استفاده شد. مدل مفروض این پژوهش، به علت وجود خرده مقیاس‌ها برای هر مقیاس و در نتیجه به دلیل وجود متغیر مکنون از نوع مدل معادلات ساختاری SEM (Structural Equation Modeling) که به عنوان واحد تحلیل عامل تاییدی و تحلیل مسیر به حساب می‌آید، است. نتایج حاصل از اجرای مدل معادلات ساختاری برای تعیین نقش متغیرهای پیش‌بین در میزان تاثیرگذاری آنها بر متغیر دلزدگی زناشویی در شکل اسلاید بعدی با ضرایب استاندارد برای هر یک از مسیرها به نمایش در آمده است.

فصل چهارم
یافته‌های پژوهش

مدل نهایی
آزمون شده

فصل چهارم یافته‌های پژوهش

P	پارامتر استاندارد شده (β)	پارامتر استاندارد نشده (b)	متغیرهای پژوهش
۰.۰۰۱	-/۲۸	-/۱۹	بریدگی و طرد ← خشونت زناشویی
۰.۰۰۱	-/۳۰	-/۲۲	خودگردانی و عملکرد مختل ← خشونت زناشویی
۰.۰۰۱	-/۳۲	-/۲۵	محدودیت‌های مختل ← خشونت زناشویی
۰.۱۱۵	-/۰۷	-/۰۳	گوش به زنگی ← خشونت زناشویی
۰.۲۴۷	-/۰۴	-/۰۱	دیگر جهت‌مندی ← خشونت زناشویی
۰.۰۰۱	-/۲۹	-/۲۱	بریدگی و طرد ← دلزدگی زناشویی
۰.۰۰۲	-/۲۶	-/۱۸	خودگردانی و عملکرد مختل ← دلزدگی زناشویی
۰.۰۰۱	-/۳۳	-/۲۷	محدودیت‌های مختل ← دلزدگی زناشویی
۰.۰۰۳	-/۲۳	-/۱۵	گوش به زنگی ← دلزدگی زناشویی
۰.۰۰۲	-/۲۶	-/۱۷	دیگر جهت‌مندی ← دلزدگی زناشویی
۰.۰۰۱	-/۳۹	-/۲۸	خشونت زناشویی ← دلزدگی زناشویی

نتایج حاصل از آزمون تحلیل مسیرهای مدل ارائه شده در جدول حاضر نشان می‌دهد، اثر مستقیم پنج حیطه طرحواره‌ها یعنی: بریدگی و طرد، طرحواره خودگردانی و عملکرد مختل، و طرحواره محدودیت‌های مختل بر خشونت زناشویی و دلزدگی زناشویی ($p < 0/05$) به صورت مثبت معنادار است. همچنین نتایج نشان می‌دهد اثر مستقیم طرحواره گوش به زنگی، و طرحواره دیگر جهت‌مندی بر خشونت زناشویی معنادار نبوده ولی بر دلزدگی زناشویی ($p < 0/05$) به صورت مثبت معنادار است.

فصل چهارم یافته‌های پژوهش

افزون بر آن نتایج تحلیل جدول حاضر نشان داد، اثر مستقیم خشونت زناشویی بر دلزدگی زناشویی ($\beta=0/39, p<0/05$) به صورت مثبت معنادار است.

اثر کل	اثر غیرمستقیم	اثر مستقیم	مسیر غیر مستقیم
+/40	+/11	+/29	بریدگی و طرد به دلزدگی زناشویی
+/38	+/12	+/26	خودگردانی و عملکرد مختل به دلزدگی زناشویی
+/40	+/12	+/28	محدودیت های مختل به دلزدگی زناشویی
+/23	-	+/23	گوش به زدگی به دلزدگی زناشویی
+/26	-	+/26	دیگر جهت مندی به دلزدگی زناشویی

هدف این پژوهش ارائه مدلی برای پیش بینی دلزدگی بر اساس خشونت زناشویی و با توجه به طرحواره‌های ناسازگار کودکی، در دوران همه گیری کووید-۱۹ بوده است.

نتایج حاکی از تأثیر مستقیم پنج حیطه طرحواره‌ها یعنی: بریدگی و طرد، طرحواره خودگردانی و عملکرد مختل، و طرحواره محدودیت‌های مختل بر خشونت زناشویی و دلزدگی زناشویی دارد.

اما اثر مستقیم حیطه گوش به زنگی، و حیطه جهت‌مندی بر خشونت زناشویی معنادار نبوده ولی بر دلزدگی زناشویی به صورت مثبت معنادار است. اما خرده مقیاسهای خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل و بریدگی و طرد بیشتر از سایر خرده مقیاسها با مولفه واسطه‌ای خشونت مرتبط بوده‌اند. در کنکاشی ریشه‌ای مشخص می‌شود تعارضات بین زوجین، از دوران کودکی و شکل‌گیری طرحواره‌های ناسازگار نشأت می‌گیرد.

در متغیر دلزدگی زناشویی: فرضیه پژوهش حاضر با نتایج پژوهش حسینی، ایوب (۱۳۹۸)، در بررسی نقش میانجی نگرش های ناکارآمد در پیش بینی دلزدگی زناشویی و اینکه دلزدگی زناشویی توسط طرحواره های خویشتن داری و خود-انضباطی ناکافی، نقص / شرم و محدودیت های مختل قابل پیش بینی است؛ همسو بوده است. همچنین با پژوهش های صالحی ادیب، مریم (۱۳۹۷)؛ کمالیان و همکاران (۱۳۹۹) سواری، هادی و همکاران، (۱۴۰۰) تنباکوجیان و همکاران؛ (۱۴۰۰) همسو می دارد.

در متغیر خشونت زناشویی: با طرح رئوفی و سهرابی، (۱۴۰۰)؛ عزیزی و همکاران (۱۳۹۶)؛ میرزانی و فیروزی (۱۳۹۹) قائد امینی، (۱۳۹۹)، فتحی، و جوانمرد، (۱۳۹۹)، سلیمی و همکاران (۱۳۹۹) همسویی داشته است.

در متغیر طرحواره های ناسازگار اولیه

با پژوهش کرمی و همکاران (۱۳۹۸) زارع (۱۳۹۶)؛ کمالیان و همکاران (۱۳۹۹)؛ مظفری جمنانی، و علی آباد، (۱۳۹۹)؛ تنباکوجیان و همکاران؛ (۱۴۰۰)؛ همسویی دارد.

فصل پنجم بحث و نتیجه گیری

در بخش تحقیقات خارجی پژوهش حاضر با مطالعه باخ، لاک وود و یانگ (۲۰۱۸) عبید، (۲۰۱۸) ولوتی و همکاران (۲۰۲۰)، اسپنسر و دیگران (۲۰۲۰) و ویت و همکاران (۲۰۲۱) لکلرک، و دیگران (۲۰۲۰) باچ و همکاران (۲۰۱۷) همسو است.

-از آنجا که این پژوهش نقش طرحواره‌های ناسازگار نخستین را ایجاد تعارضات زناشویی مورد بررسی قرار داده است؛ والدین، مدارس، مهدکودکها و نهادهای متولی در امر تربیت و پرورش کودکان دقت و تأمل لازم را داشته باشند.

-ایجاد سازوکارهای قانونی و سازمان‌های حمایتی و قوانین پیشگیرانه کاربردی که اقدامات سریع و فوری برای جلوگیری از خشونت و رفتارهای پر خاشگرانه زوجین نسبت به یکدیگر، را ارائه دهند؛ می‌تواند در کنترل این پدیده مؤثر باشد.

-افزایش تعداد خانه‌های امن برای زنانی که در معرض خشونت‌های زناشویی و آسیب‌های اجتماعی قرار می‌گیرند و این خشونت موجب سردرگمی و مشکلات زیادی برای آنها و فرزندانشان شده است. این خانه‌ها در ایراد ضرب و جرح و بعضاً قتل همسر بسیار مؤثر خواهد بود.

- دلزدگی یکی از عوامل طلاق عاطفی و به دنبال آن طلاق رسمی است و جا دارد تا مشاوران در دادگاه‌های خانواده به این امر توجه داشته باشند و با شناخت دلایل بروز این احساس، به جلوگیری از پاشیده شدن کانون خانواده کمک کنند.

سپاس از استاد گرانقدر دکتر
قربانی

و همراهی خانم دکتر صدراراحی
تشکر از توجه داوران محترم و
همه کسانی که به نوعی یاری گر
من در این پژوهش بودند.